

Ferenczi Tihamér

ÜZENET

Versek

Válogatás a költő életművéből 80. születésnapjára

KMMI-füzetek XXVIII.

Sorozatszerkesztő:
Zubánics László
elnök

Készült a Bethlen Gábor Alap támogatásával
Minden jog fenntartva

© Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, 2021
© Ferenczi Tihamér, 2021

Lektorálta, a fülszöveget írta: Füzesi Magda

A címlapon:
Szemere Judit fotója

Kiadja:
a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
90202 Beregszász, Széchenyi u. 59/B
Telefon/fax: (03141) 4-28-15
www.kmmi.org.ua
E-mail: kmmintezet@gmail.com
Felelős kiadó: Dupka György igazgató
Szerkesztette: Szemere Judit
Műszaki szerkesztő: Dupka Zsolt
Készült: Autdor-Shark Kft.
88 000 Ungvár, Vármegyeház tér 15.

FERENCZI TIHAMÉR

ÜZENET

Versek

*Válogatás a költő életművéből
80. születésnapjára*

Ars poetica helyett

Vérezzék bár a számat sás-szavak,
hűbb a lényeg,
bonyolultabb,
mint amit mondhatok.
Romlott vers-kalcit-oldat
önmagában a szó, kép, hasonlat.
De
ha csupán
töredéknyi dallam
tisztán csendülő cseppje
buggyan ki a számon,
azzal is kiegészül,
emberibb lesz az űr.

MAGÁNYAIM

Színek

Hogy elszoktam tőlük!
Tágtja szűk pupillámat
az újrafelfedezés öröme:
torlódó kékség bomlik,
salakvörös cserepek izzanak,
remegek,
felbolydult öt érzékem
pálmalevelei zsbonganak,
szemem katlanát piros láng
polipkarjai ölelik,
benne forr a fény,
dobhártyámon
pöttöm rügyek aknáí durrognak –
Jaj, elégek!
Bírom-e még, ami omlik, rám zúdul!
Színek szilánkjai horzsolnak,
az ég kivasalt sivatagát
szárnyas tevék cikkanozzák –
Sose lesz vége?!
Színek, színek,
nyugtassátok meg
rémült érzéseimet
– tavasz, csak színoldó tavasz ez!

Magányaim

Igen, az valóban magány,
mikor egy szál sápadt körte
sárga fény-árnyat terít
csendben arcomra, függönyre.

Igen, az valóban magány,
ha az idő ablakában
perc-halak cikkannak el
röntgen-kékben, álruhásan.

Igen, az valóban magány,
mikor úton hazafelé
látom: a nyugati égalj
kocsonyásodó zöld zselé.

Igen, az valóban magány,
ha a faluban van dolgom,
s szél-lebbentette harangszó
vállamra száll, mint a korom.

Somi emlék

Pókháló-köd takarja a Távolt.
A házak közé hideg csorog.
Száguldó utakon
benzinvérű csigabigák kúsznak:
tologatja a Távól
önnön játékszereit.

Én,
e táj csavargója
búgó játékuk
meglesem.

Ha zuhan

Karcos
arcom
ránc-árkaiban
csordogál
a folyékony
idő
 lassudan

Sorsom elől
menekülni
hogy lehet,
ha kő bot ököl
karcos arcom
mezőire
 rázuhan

Férfidő

Miért is hittem volna, hogy egyszer
a gyermek-nyárból férfi-ősz lehet,
hogy a fénymázás égbolt-porcelán
felhő-cserepekre töredezhetsz –

Férfidő: komoly és szigorú,
térhatású fények síkján sikló,
homlokba gond-betűt tördelő,
életen-halálon döntőbíró.

Férfidő: végső és kegyetlen.
Az, amit a lélek mérhet már csak:
szalvia-lázak kertje a szem,
már nincsen semmi varázslat.

Tenyerem kiszáradt medrében
– mintha elsüllyedt világrész volna –
ónszürke rétegek hevernek, s hull
az idő utáni Idő korma.

Lebben

Szememben,
lépcsőn maradt vödörben
emléked lebben
tépett búzavirágként,
anyám.
Az idő
aranyába
kalapálva
fájdalmam
csikorgó ragyogása.

hiányod halmazállapota

temető
csend fény
virág-gyertyák
keserű
emlékek
fejfák

anyám
ez
hiányod halmazállapota
az öntudat
lassan lassan
lelkembe
xeroxolja

porhüvely

a forma

megvan

csak

a tartalom

hiányzik

Jelentés

Elsirattam
múltat és jövőt.
Csontváry cérdusa,
toporgok tehetetlenül
jelenidőmmel.

Vállamra nehezülnek
döglötten az évek
– pipacs-hullák
a kaszaél nyomán.

A csenden túl

Bolyongok
az éjszakák
holdmosta
szurdokjaiban.

Mégse tudom,
meg nem tudhatom:
a csenden túl
mi van?

Magányom kulcsa

Elveszett.
Csak
én tudom
– mások ne sejsék –,
hová
rejtettem
örökre.

Hangulat

Jéggé kövült vén:
ülök untan
ezredvégi zugban.
Didereg a fény
odúmban.

Lámek hegedűje

Mint mikor ha felsír
Lámek hegedűje
istenek mennyei nektárja
áradt a lelkünkbe

Mint mikor ha felsírt
Lámek hegedűje
szoknyát vasaltak fényt
szórt csizmák tükre

Mint mikor felsírt
Lámek hegedűje
vének már pusmogták reggel
ki kivel esett bűnbe

Mint mikor már felsírt
Lámek hegedűje
azóta arcukat az Idő
árkolta beülte

Hallgat a húr elnémult
Lámek hegedűje
emléke kesergő némasága
suhog a lelkünkbe

Helyzetkép

Égmagányban
holdsugáron
csüngök,
ciripelnek
körülöttem
csillag-tücskök.

Kérdések

Hol a világ
rendje?
Törvénye miért
ferde?
Hol görbült el
gyémánt-tengelye?

Konklúzió

Ha eltunyul
a lélek,
megöregszünk
végleg.

Időtlenül

Kiesett
kezemből
az Idő.

Eltört,
szétesett
az óramű.

Kiestem
az Idő
kezeből.

Azóta
időzavarban
létezem.

Nincs
semmi
baj:

irányít
a fény, a csend,
a zaj.

Így
élek
– időtlenül.

Halálom
óráját mégse
késem le.

Lélek-húr

Nem
kérdetni.

Nem
sírni.

Szenvedve
kibírni.

Köszönni bút,
félelmet.

A sírt,
hogy odaérhessek.

Pedig

Hátamnak
árnyakat
támaszt
a csönd.
Pedig
az Idő
úgyis
ledönt.

Égni

Suhognak lelkemben
szalvia-lángok.
Kegyed már senkitől
nem várok.

Föl nem adhatom,
amíg élek.
Sorsom ez a tűz:
égve égjek.

Testamentum

Fény.
Lássátok,
ez a testem.

Szél.
Érezzétek,
ez a lelkem.

Békesség

Virágok
mihaszna zajától
magányomba
visszahullva
megváltás
örülni szorongva
a csend szavának
újra s újra.

Intés

Esti utcákon hömpölyög
a tömegkommunikáció.
Menekülj, osonj magadba:
ebben talán még van ráció.

Opció

Kinek
ezer év
semmi,
honnan tudná:

mellünk
húsába
kopja döfve.
Vérrel
szereztünk
opciót
erre a földre.

Tűnődés

Talán
hasztalan dolgoknak
adom
lelkemet?

Már
nem találok
meg soha
Attila három koporsóját?

Pókszálon

A töltés
berkenyész
gerincén
pókszálon clikkan
a cinke-fény.

Megnyugszom:
az Idő
végtelen térbe
terebélyesedő
remény.

Elfogynak

Nem siratom
semmilyen emlékem.
A jelent élem
csodálkozva:
milyen egyszerű az élet.

Csak az fáj,
hogy a napok elfogynak
észrevétlen,
mint mezőinkről
a tűz-pipacsok.

Szülőföldem

Ahány szót kimondok róla,
annyit veszít súlyából
és emelkedik szívem fölé.
Ahány szín-mozaik kockát
rakok ki belőle,
annyi kép áll össze a mulandóságból
megtartó emléknek
rólam.

Ilyenkor
döbbenj rá, lélek:
e táj emelt föl,
hogyan megtarthassam őt –

FELJEGYZÉS

Hódvár

Szittyós tavakra rakta ma
hódvárát a Hold komoran.
Magasodik fehéren fölém
– mint súlyos földém –
az ég.

Elrévedezek a Holdon.
Süppedek szittyós tavakba.
Kémkedő szél böködi
homlokom.
Faág zörren.
Az éjben titok fénylik.
– diadém a csönd homlokán.

Március

Gyűrődik, gyűrűzik
az árokban a víz,
benne darabokra törik
a szirkó-Nap,
ahogy lábukkal a libák
rátaposnak.
Nyitva felejtve az égi csap,
szemem ereszén
villózik gyémánt-fény,
torkomtól tudómgig
liftel márciusi szél!
Ó, tiszta, mély lélegzettel
áradó földszagú fuvallat:
ez itt a sorsom,
inni e táj levegőjét,
szemembe zárni
fenyvesei gyöngyét,
amíg be nem telik
forró vérárammal az ér,
jókedvvel a szív,
sikongó örömmel
a lélek!

Fűben heverve

Fű-törpék zöld tüze nyaldos,
darázs-vadászgépük kémkedik fölöttem.
Gulliver vagyok, az óriás,
ki Liliput országára törtem.
Hej, Fűország liliputi népe,
nem hódítani jöttem!
Hangya tank-rajuk ront ellenem,
ég milliónyi sárga virág-máglya.
Egy kicsit hagyjatok itt lennem
– nem hódítani jöttem –,
csak fekszem itt
a májusi sugárözönben.

Margaréták

Fűszálak
öln,
mezők
tenyerén,
szelekkel
ölelkezve,
napfényel
megöntözve
élek
szelíden,
tisztán,
mint a lepkeszárnyú
margaréták.

A kertben

Gyöngyhalásznak ilyen a tenger,
ha felnéz a zöld hullámok dzsungeléből,
mint itt
e lombcsipkés ég.

Lusta legyek,
réz fényfoltok dongnak,
míg fönt
kék hamuban fürdik a Nap:
égő tollú kotlós.

Feljegyzés

Lement épp a Hold,
a Nap kishúga,
s a tájba bekéklett lágyan
a beregszászi hegy
duzzadt tevepúpja!

Nyári rezdülés

Fénytűz tombol az égen,
vetül idegeimre
lombárnyék-csipke,
mint rím a rímre,
felesel egymással
fecskeszó, tücsökzaj,
virágok és hársak,
kegyelmet oszt a dévaj,
utcákon özönlő nyár,
hogy fájjon,
ha majd nem lelem
se földi, se égi tájon.

Szitakötő szárnyán a nyár

A tó
vizére
száll.

Ezüst
horgonya
ökörnyál.

Záporban

Szaggatott,
zuhogó
morzejelek,
föld
felé
küldött
üzenet.

Alkony

Hamujában nyári égnek
csonkig égett
gyertya-nap

Hamujában nyári égnek
üszkös, égett
pillanat

Hamujában nyári égnek
csontig égett
fájdalmak

Nyárvég

Visszavonul a nyár.
Áttelepül.
Itt hagyja lobogóit,
feladja bástyáit.
Kiürülnek a fészkek:
lakóik seregbe gyűlve
kortyolnak egyet még
a táj édes ízeiből
– és elsuhannak.

Őszi epizód

Tegnap
kenyérért menet a boltba,
meg se gondolva,
mit teszek,
 sávot váltva áttértem
 az út baloldalára
 és összeütköztem
 a nyáralcás őszi széllel.

A felcsapódó
légörvényben
csak egy akácfa
sárgaságba esett levele
pörgött, kavargott lefele
a szennyes földre,
szánalmat nem keltve –

Szent Mihály hava

Vérszínre
tépett köntösű
bokrok között
misét celebrál
a szél
halott nyarunk
lelki üdvéért.

Szétreped

Ökörnyál,
az ősz idegszála
lebeg,
beleköt botor
madársereg,
bosszút forralnak
ellene
zord szelek,
pökhendi
ezüst ökörnyál
büszkesége
szétreped.

Robbanás

Feljött épp a Hold.
Az akácfa,
mint hangtalan sárga robbanás,
beledördült
a halkra-húzott zörejű éjszakába.

Szeptemberi hangulat

Zeng a tártívű égbolt,
miként a mélyhegedű,
áramlik, bűg a derű.

Akvamarin ablakra,
mint a rím omlik rímre,
vetül rongyos lombcsipke.

Galagonya

Olajjal
szebbet
a flamandok sem
festhettek
volna:

Isten ege alatt
alkony virít,
égővörös
galagonya.

Őszi kép

Sárgán
rozsdabarnán
fény csillan
az Idő aranyán.

Diófa

Hallom,
sárgán, szárazon
zördül leveled.
Mit üzen
az Idő veled?

Est-halász

Októberi este.
Fehérbronz-Hold világol
a Mindenség csillagos
ólja előtt.
Állok az udvaron,
a ház-szicláktól övezett
öböl partján.
Kavicsok,
piciny halak,
kövek,
testes bálnák
várják,
szőjön a világos ég
fölénk
áttetsző sugárból
hálót.

Felvillan

Ó, tél:
pőrére vetkőznek
fehér műtődben
a földek.
Fel-felvillan
szavainkban a tavasz,
mint elzárt tévé-
készülékben
az áram egy pontba
sűrűsödve.

Jóslat

Fák
ágát
lenyomja
kaolin-fehér
hó-moha
bolyha,

majd
mint koponya
vicsorog
rám
mázás porcelán:
az esték égboltja.

Szomjúság

Kristály kehelyből

issza

a tél

vérét

a szél.

Kékesfehér szürkület

Ajtót nyitok,
kékesfehér szürkület zúdul rám,
hóvirályok szárnyzuhogása.
Fekete faágak,
a csend kifordult gyökerei
kapaszkodnak az égbe.
Vödör alatt a kútban
megpendül a víztükör,
mint elpattant g-húr.

KERESLEK

Nem tudhatom

Játszani tengert, csillagot,
mert nem vagy sehol,
rakéta-robajú szerelem –
Elhúzni
lányszívek idegen bolygói mellett
tovább, feléd,
ragyogó álom-csillagom –
Elérlek-e?
– Nem tudhatom.

Helyzet

Tarkán rikoltó káoszban
keresem
a szivárványrongyú ősz
sugárzó színekét
azt a fényt
szemed csipkebokor-tüzében
a remény ezüstcsillagát
hajad szóke
ecsetvonás-egén
a csillogást

De csak
kútvíz-hűvös
szélhullámokat görget az ősz

Szegfűillat

Mint smaragd fénycsepp,
csöppent szobám hengerelt pálmái közé
üdén,
derűs mosollyal a lány.

És elillant.
Szobám pálmái
megfordultak utána –

Miért ment el?
Őt keresi bamba szemmel a tükör,
érette sóvárog
nyugtalanul a karcsú szegfűillat,
szeretne visszazánni
kalászos-szőke sugárból font hajára.

A legszebb zene

Ezüstszínű
csont-üstben
felforr, bugyborog
az egyetlen gondolat:
ó, ha lenne,
ha várna
engem is
asszonyi szó,
a legszebb zene!

kereslek

valahol itt jártál
feléreztem a szívem
mikor sóhajtottál
megéreztem ujjaid neszt
hajad leheletét
azóta
fulladozom a csendtől
szíved nélkül
rejtessenek bár színek
csillagpelyhek
megtalállak végül
csillantsd fel szemed
űzd el az esték
barna árnyát

Ige

Már
nem
szólok
mást:
metaforát.

Legyél
egyetlen
igém
a csendben.

Biztatás

Keress engem,
találj rám
felém forduló
radar-szívvel.

Kérés

Neved
zengő csend.
Ennyi maradt,
el ne vedd.
Ajkamon
ha megremeg,
emlékeddel
a képzelet
öltre megy.

Talán most

A Hold-óra
sugár-mutatója
csillagszemekben
fénylő, titkos
számokra
mutat.

Mint villanyórák
az áramot,
méri a térben
átfolyó
fényt, csendet,
időnket.

Rajtam sejtelem
suhog át:
talán most
lépsz rá az útra,
mely hozzám
vezet!

Napraforgó

Kinyújtja a vágy
feléd a karom.
Fényedet, lényedet
akarom nagyon.

Napraforgó vagyok,
te a Nap.
Forgok utánad,
szomjazom sugarad.

Hiányod

Üresen futnak el
a Nap-kelyhű napok,
Hold-neon éjek:
nem vagy velem.

Forróház sugaraz
a felhevített
csillagokból.

Hánykolódom
a magány
szalma-zörejű ágyán,
sóhaj-síneken
zakatol a vágy
elfojtott lámpákkal
feléd.

Érzékcsalódás

Képzeletem
hatalmas
dónjában
szentséges
oltár:

mintha
már
enyém
volnál.

Esti tűnődés

Mintha sokezer évek óta
vágynék, várnék szorongva csókra,
szállni Vele összefonódva.

Baglyok huhogják árvaságom,
az álom jöttét várom.
Csókja nem lesz csillag a számon.

Nélküled

Már
nem siratom
elködlő
emléked.

Csak
csodálom:
nélküled
futnak el
az évek.

Folyóparton

Sirályok
sikolyába
törlöm
örömöm.

Október

Remegésetől
fáznak a fák,
pedig csak
gyönyörömben
reszketek.

Vízjel

Oleander-teste bennem él,
mint bankjegyekben
vízjel-csillagok.
Agyam tévelygő ösvényein,
szívem csipkebokránál,
tüdőm kupolája alatt
jár,
meg-megáll,
mint őszi derű
lombtalan akácok közt.

A legkisebb

Szívemből egy darabot
itt hagyok, ha akarod.
Én vagyok a legkisebb,
aki nem kell senkinek.
Hamuban sült pogácsa
képzeletem csigázza.
Szívemből – ha akarod –
itt hagyok egy darabot.

tűz

tűz voltál
lobogtál
sorsomat
hordoztad
életedbe
rejtve
szívembe
szemembe
eldugva
kigyúlva
égetsz marsz
mit akarsz
percet se
pihenve
som-szívemen
hevesen
láng-selyem
szerelem
ne apadj
ne lohadj
légy hozzám hű
bíborszemű
tűz
tűz!

Nyugtalanul

Szemem pilla-eresze alatt
riadt fecskék raktak fészket,
már nem nyugszanak,
ki-kiröppennek,
nyugtalanul köröznek,
izgatottan várnak téged.
Bizonytalan, ne kérdezd,
miért kereslek.
Várom, mint buszra várók
az utolsó kocsit
a fagyon topogva.
Kereslek, jöjj, mert rám száll
a nyugtalanság,
bevon, mint fémet a rozsdá.
Reménytelenség, nem hiszek neked!
Perc-őzek ugrálnak
az Idő szikláin.
Te, Kedves: bárhol vagy,
megtalállak,
mert hiányzol nekem
e vas-zengésű korból,
ahol autók és autók érik egymást
– gyere, fogd meg kezem,
hogy átmehessek a túlsó járdára.
Legyél nekem

jelzőberendezés minden
megtorpanás ellen,
hiteds el velem:
a tücskök nem önmaguknak
hegedülnek,
a csillagok nem önmagukért ragyognak –

Sóhaj

Múzsám
ha volna,
csókom
csillagától
csillogna
homloka
mennyboltja.

Ecetfa

Ahogy
kövek közül
fényre
küszködi
magát
az ecetfa,
kitüremkedik
számból,
rólad beszél
a vers ma.

Barlangrajz

Éjszakáim
Altamira-
barlang-
falára
téged rajzol
álmaim
grafit-
ceruzája.

EZ A DOLGOD

Semmi jel

Semmi versre utaló jelet
nem küldött ma még a mélység,
mit arcom kőlapjára vésne
a gyémánt-élű Idő.

Járkállok, lépteimet mérem,
mint cellában az elítélt.
Faltól falig: a szabadság ennyi.
Utamat elállja eső-rács.

Semmi jel, dúlt-idegű szél
cincálja a szőlőlevelet.
Tán a nyár kódolta titkát
a sárgult pergamenekbe?

Semmi jel, rácsos eső
az ablak négyszögén, ón-függöny.
Egyhangú ég figyelő bambán
a tócsákban önmását.

Három ige

Elviselni

a papír fehér sivatagát
mikor ásítva bámul
és azt várja,
szavaidat ültess
szűz ágyásába –

Kibirni

a költő-szívnek,
ha árva rím lepi meg,
s tolla már indulna,
de belül egyre marja
bolynyi kétely-hangya –

Megtalálni

azt az archimédeszi pontot,
kimozdítani szokott
helyéről a világot,
hogy kitehesd versed végére
a kiterjedéstelen pontot –

Vers-sirály

Leng, lebeg életem,
mint fésűben a hajszál,
vagy akár a tó,
amelyre nem száll
se ladik, se hajó,
s nem jön
valaki
felkavarni
vizét,
hogy megmutassa szeme
csillagszínét.
– De mit tehet,
kit ottfelejt
szerelem, évszak, szél,
s kevés az esély
hogy sodrása legyen
és borzas ege –
Vers,
gyöngyös sirályom,
röppenj világgá,
hogy utánad kiáltsam:
világom virága,
virágom világa
nincs sehol!

Ez a dolgod

üvegcserepeket
szót szóhoz illeszteni
gondolat-palántákat
a papír fehér ágyásába ültetni
hogy lelked üvegházában
évszakvándorlások közt
felcseperedjenek
tükrot tartani
tisztát
amelyben arcod
kirajzolódik

Petőfi-emléktábla

Letérdelnék,
ha itt állnál, költő,
előttem.
De csak emléked szelíd
harangzúgása
hömpölyög felém az esti ködben,
s megejt a betűk
kivert
aranysújtása.

Szike

Semmi sem jó úgy,
ahogy van.
Már így lesz minden
alkonyatban?

Kapuban állni,
várni mindig
valakit, hogy jön
– tompul a hit.

Varjak hada gyűl
mélyeimbe,
hangjuk hasogat,
mint a szike.

Ami fáj

Rám ütött
ez a vers,
mintha
a számból
köptem
volna ki.

Hát tudd,
vérem a vers,
tipratás
színét jelzi.

Ki tilthatja
megírni,
ami fáj?

Rímtelen
vers vagyok.
Páratlan,
de szívem
a lelkemmel
összecseng.

Ha megsebzél:
vers buggyan
belőlem,
s hull
bíbor cseppekben
alá.

Homok

Súgnám,
kiáltanám
igéimet,
de
zuhatagosan
omolva
betömi
torkomat
a csönd homokja.

Hangvilla

Mint megütött hangvilla,
kondul anyám nyelvén
számban a szó.

Vers

Metaforák
szemétdombja,
művészien
összedobva.

Hiúság

Fény,
csönd,
Idő
hömpölyög,
ezer
földi
dolog
pörög,
forog –

Hogy maradjon
utánam
valami jel:
kopott
Remingtonom
kopog.

Szerénytelenül

Teremtek
magam körül
mítoszt:

Írok.

Filozófia 1

Írni
annyi:
bírní
a lét
lélegzetét.

Filozófia 2

Lét-nyersanyag
arany mása
a vers!

sejtelem

mocorog moccan
hóvirág tavaszi szél
vers vagy villám
lesz még nem tudni
csak vért örvényesít
szemet fényez
mosoly-pihét pöccint
a szájszegélyre
esőszavakat gügyög
tócsaszemekkel
tükrözi a fényt

Figyelmeztetés

Ne
én,
majd
mondja el
a vers:

harcod
harcom lesz.

Kérlek,
le
ne
leplezz!

Úr

Úrt vájt belém
a csönd.
Benne lényem
ődög.

Bábel tornya

Szemem
pilla-palánkján
hüppögve bukik át
a sírás
orgonabokra:
marad minden korban
felépíthetetlen
Bábel tornya.

Sóhajok

Akár a fűz
levele,
csüng
szememből
a vers.
A nyár égett
rongyai.
Az Idő színét
hulló levél
mondja ki.
Oszcillál
az értelem:
létezem?
Átfolyik
rajtam a vágy:
zizerésző
villanyórán
az áram.
Csak
ne áhítozna
homlokomra
sziszegő
szél-kobra,
bújna hozzám
a remény:
bíbic
a bokorba.

Látni, szólni

Csak
azt hiszem,
mit
látni engedsz,

Szólni
csak tömören,
egy képben
a lényegest.

Kívánságok

Halld meg
zajban
a csendet.

A csendben
háborgó
lelked.

Lelkedben
találj
fényekre.

A fényekben
rejtőző
színekre.

A színekben
omolj
sötétségre.

A sötétségben
pillants
istenedre,

Végül
feszülj
a keresztre.

Mások
bűnéért
vérezve.

Üzenet

ha meghalok is
el nem hallgattam
némaságomba
nem kövültem bele.

Minden jóság mit kaptam
mint kagylóban a tenger

szívemben visszamorajlik

Rendhagyó utószó

– Írsz?

– Nem.

– Miért nem?

– Miért írnak?!

Rövid szóváltás, de ez is része volt kurta beszélgetésünknek...

E-mail érkezett: „Nemsoká nyolcvan, megajándékozánk egy elismerő oklevéllel és egy irodalmi összeállítással. Átveszed?”

Miért én? Hiszen él. Bár rég nem láttam, de még nem búcsúztatta el a két harang. Felkeresem, elviszem, vegye át, örül majd neki.

Zárt kapu fogad a faluvégi háznál. Kiabálok, megrázom a kiskaput, de semmi válasz. Majd a szomszéd: „Oda biztos nem jutsz be”. Kérdezem, hol keressem. „Két órára megy le minden nap a Csájnába”. Az órára tekintek – még csak délelőtt tizenegy. Tehát majd két-tőkor.

Picivel korábban érek az *intézményhez*, a csapos rám is szól, mikor a költő felől érdeklődöm: „Még nincs két óra”. Igaz – csak pontosan, szépen. Megvárom odakint.

T mínusz 5-kor be is fordul a Mártírok út sarkán. Görnyedt, tört alak. Rozoga lábai céltudatosan viszik, miközben haragosan perlekedik a kapualjból csaholó kutyákkal. Elé megyek, megszólítom:

– Szia.

– Szervusz – fogadja köszöntésem.

– Megismersz? – kérdezem, mert tudom, hogy a látása gyenge.

– Hát persze, Attila.

Ez örömmel tölt el. Lassan bandukolunk, és pontosan kettőkor beérünk. Leülünk a söntés elé, vodkát rendelék. „Napi három pohárral – tudom meg a kocsmárostól. – Se több, se kevesebb.”

Beszélgetünk erről-arról, még a költészetről is.

Merev arckifejezésében van valami állandó furcsa mosoly, mintha mindig nevetne. Arcát jócskán felszántotta már a majdnem nyolc X, szépen körvonalazódik rajta nagyapám tekintete, bár az öreg Károly papó kilencven után is szálfá-szikáran állta az időt és az életet.

Ahogy a poharak ürülnek, szíve-szája egyre inkább kitarul, és mesél monoton napjairól, múlttól, jelenről. Furcsa kettősséget veszek észre szavait hallva, tekintetét látva. Egyszerre ülök egy sokat megélt, rozoga vénemberrel és egy folyton mosolygó, játékos gyerekkel, akiből akarva-akaratlan kiszakad a kiáltás: „Hajrá, Fradi!” Sokan így is nevezik a badalói remetét: Fradi.

Kis idő múltával közlöm a jó hírt:

– Hétfőn elviszlek Beregszászba, találkozhatsz a régi költőtársakkal, lesz egy kis meglepetés. Örülsz?

– Örülök, nagyon örülök.

Örülök én is, mert megígéri, hogy addig kanyarít egy verset:

– Tollam, papírom van, miért ne? Addig még három nap.

Hétfőn hiába nyomom a dudát és rázom a kiskaput, semmi válasz. Majd a szomszéd: „Hiába dudálsz annak, úgyse jön ki”. És valóban. Hiába. Mit tehetek, egyedül megyek. Megpróbálom kimenteni a költőtársak előtt, akik úgy tudták, ott lesz, átveszem az oklevelet és a könyvekkel terhelt ajándéksomagot, megígérem e sorokat, és hazaindulok.

Már tudom, hol találom, mely időpontban. Megyek is sűrvedéskor a házához, addig haza kell érjen, este már alig lát. Beérem a park végénél, megvárom a kapuban és kérdezem:

- Elfelejtetted?
- Nem.
- Miért nem jöttél?
- Nem volt kedvem.

Ennyi. Nem volt kedve. Ahogy láthatóan ahhoz sincs, hogy velem társalogjon. Mohón beleveti magát a csomagban lévő könyvek tanulmányozásába.

- Örülsz?
- Nagyon-nagyon örülök, és köszönöm szépen.
- Nagyon szívesen. Verset írtál?
- Nem – már csukja is a kiskaput. – Ide ne jöjjön senki. Szervusz, Attila.

Öreg vessző már. Nyolcvan éves. Ki próbálná meghajlítani? Társa a magány és az elszigeteltség. Beszéde kurta, ahogy a versei is. Rövid mondatokba zárt életbölcseiségek. Bár korábbi verseit fellapozva benem is felfrissült a gyerekkor emléke. A töltésoldal, a fák, virágok és a vízparti szél utánozhatatlan otthonillata. A Tisza-part, ahol úszni tanított apám, és ahonnan eperrel telefalt hassal, sötétkék szájjal és ujjakkal hazaszaladva megdorgált anyám, mert már késő volt.

És visszazökkenek jelenbe, amikor a fiamnak kell magyaráznom, miért zárták szögesdrót mögé vigyázó kezek a legmagyarabb folyót. Amikor a március 15-i ünnepségen így szól Gyuri bátyám: „Magyar szabadság ez, amikor nem tudom megmosni munkától poros kezemet a magyar Tiszában?”.

Lapozzunk inkább. Tovább. Be a mélybe, egyre beljebb, a vakság sötétjén át, a megélt élet bölcességén át, a szomorú magány megszőkott mindennapjain keresztül vissza a mosthoz. Amikor délután ket-tőkor megnyikordul ugyanaz az ajtó, és elhangzik ugyanaz a mondat: „Hajrád, Fradi!” Így is nevezik sokan Badalóban...

FTC – Ferentsi Tikhamer Carlovits. Ha volna útlevele, ilyen „szép” magyarsággal írnák benne a nevét.

Ferenczi Tihamér Károlyé. A nagybátyám. Ferenczi Tihamér, kárpátaljai magyar költő.

Születésed napjának ünnepén fogadd ezt a pár sort, ezt a tollat, füzetet.

Kárpátaljai magyar költő, tollad, papírod van?

Van.

Akkor...?

Ferenczi Attila
színművész

Tartalom

Ars poetica helyett	5	Intés	31
MAGÁNYAIM.....	7	Opció.....	32
Színek	9	Tűnődés	33
Magányaim.....	10	Pókszálon.....	34
Somi emlék.....	11	Elfognak	35
Ha zuhan	12	Szülőföldem	36
Férfidő.....	13	FELJEGYZÉS.....	37
Lebben.....	14	Hódvár	39
hiányod halmazállapota	15	Március.....	40
porhüvely	16	Fűben heverve.....	41
Jelentés.....	17	Margaréták.....	42
A csenden túl	18	A kertben	43
Magányom kulcsa	19	Feljegyzés	44
Hangulat.....	20	Nyári rezdülés	45
Lámek hegedűje.....	21	Szitakötő szárnyán a nyár ...	46
Helyzetkép	22	Záporban	47
Kérdések.....	23	Alkony.....	48
Konklúzió.....	24	Nyárvég	49
Időtlenül	25	Őszi epizód.....	50
Lélek-húr	26	Szent Mihály hava.....	51
Pedig	27	Szétreped.....	52
Égni.....	28	Robbanás	53
Testamentum.....	29	Szeptemberi hangulat	54
Békesség	30	Galagonya.....	55

Ószi kép.....	56	Ecetfa.....	87
Diófa.....	57	Barlangrajz.....	88
Est-halász.....	58	EZ A DOLGOD.....	89
Felvillan.....	59	Semmi jel.....	91
Jóslat.....	60	Három ige.....	92
Szomjúság.....	61	Vers-sirály.....	93
Kékesfehér szürkület.....	62	Ez a dolgod.....	94
KERESLEK.....	63	Petőfi-emléktábla.....	95
Nem tudhatom.....	65	Szike.....	96
Helyzet.....	66	Ami fáj.....	97
Szegfűillat.....	67	Homok.....	98
A legszebb zene.....	68	Hangvilla.....	99
kereslek.....	69	Vers.....	100
Ige.....	70	Hiúság.....	101
Biztatás.....	71	Szerénytelenül.....	102
Kérés.....	72	Filozófia 1.....	103
Talán most.....	73	Filozófia 2.....	104
Napraforgó.....	74	sejtelem.....	105
Hiányod.....	75	Figyelmeztetés.....	106
Érzékcsalódás.....	76	Űr.....	107
Esti tűnődés.....	77	Bábel tornya.....	108
Nélküled.....	78	Sóhajok.....	109
Folyóparton.....	79	Látni, szólni.....	110
Október.....	80	Kívánságok.....	111
Vízjel.....	81	Üzenet.....	112
A legkisebb.....	82	RENDAHAGYÓ UTÓSZÓ... 113	
tűz.....	83		
Nyugtalanul.....	84		
Sóhaj.....	86		